

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії з набору
до аспірантури та докторантури
Білоцерківського національного
аграрного університету, професор
Олена ШУСТ

«30» квітня 2025 року

**Програма вступного іспиту до аспірантури зі
спеціальності Н6 «Ветеринарна медицина» за освітньо-
науковою програмою підготовки доктора філософії у
Білоцерківському національному аграрному університеті**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступ до аспірантури у 2025 році здійснюється на конкурсній основі, відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 р., затверджених наказом МОН України від 10.02.2025 р. № 168 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України від 26.02.2025 року за номером № 15/41360 (зі змінами: наказ Міністерства освіти і науки України від 27.02.2025 р. № 386 зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.02.2025 р. № 330/43736; наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2024 р. № 910 зареєстровано в Міністерстві юстиції 24 червня 2024 р. за номером № 945/42290); Правил прийому на навчання до аспірантури БНАУ у 2025 році від 13 березня 2025 р. (Протокол №2).

Для здобуття ступеня доктора філософії до аспірантури Білоцерківського НАУ на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) – 7 рівень НРК. Для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальностями ветеринарного спрямування вступник подає диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності ветеринарного спрямування.

Прийом на навчання за ступенем доктора філософії проводиться на конкурсній основі за відповідними джерелами фінансування в межах ліцензованого обсягу за спеціальностями відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021).

Для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії (для допуску до вступних випробувань у закладі вищої освіти) вступники мають пройти єдине вступне випробування (ЄВІ: тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника), та єдине вступне випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ: форма передбачає оцінювання рівня підготовленості вступника до здобуття третього рівня вищої освіти), які проводиться Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства.

Реєстрація заяв на участь в ЄВІ, ЄВВ здійснюється у терміни, встановлені Міністерством освіти і науки України, за графіком, затвердженим Українським центром оцінювання якості освіти.

Реєстрація заяв вступників до аспірантури буде відбуватися з 03 вересня 2025 (з 9:00 год.) по 15 вересня 2025 року (до 18:00 год). Розгляд заяв та документів вступників, допуск до участі в конкурсі та оприлюднення результатів допуску відбуватиметься 16-17 вересня 2025 року. Проведення Білоцерківським НАУ вступних випробувань відбуватиметься з 18 по 23 вересня 2025 року, а оприлюднення рейтингового списку вступників - 25 вересня 2025 року.

Зарахування вступників до закладу Білоцерківським НАУ відбуватиметься 30 вересня 2025 року на основі конкурсного відбору.

Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховуються бали вступних іспитів зі спеціальності, а також результати ЄВВ з методології наукових досліджень, компонент ЄВІ. Умовою допуску до вступних випробувань у закладі вищої освіти є успішне складання ЄВВ з методології наукових досліджень у 2025 році та успішне складання ЄВІ в 2023, або 2024, або 2025 роках з оцінкою за кожен з його блоків не менше ніж 150 балів. У передбачених випадках Наказу МОН України від 10.02.2025 № 168 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за номером № 15/41360) (зі змінами) замість результатів ЄВІ (обох блоків) використовуються результати співбесіди з іноземної мови.

У концепцію фахового вступного іспиту зі спеціальності для здобувачів, які вступають до Білоцерківського національного аграрного університету за освітньо-науковою програмою «Ветеринарна медицина», покладено систему компетенцій, що відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та блоки змістових модулів, що складають нормативну частину змісту освітньої програми підготовки фахівців.

Нормативною формою фахового вступного іспиту у Білоцерківському національному аграрному університеті є екзамен.

Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю рівня освітньо-наукової підготовки є система компетенцій та відповідні блоки змістовних модулів, що складають нормативну частину змісту освітньої програми підготовки фахівців.

Технологія конструювання стандартизованих засобів об'єктивного контролю рівня підготовки здобувачів третього освітнього рівня (тести, тестові завдання, ситуаційні завдання) базується на використанні технологій стандартизованого контролю.

Вступний фаховий іспит є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти підготовки Білоцерківського національного аграрного університету. Рівень фахової підготовки встановлюється опосередковано за допомогою різних за формою завдань і складається з теоретичної частини.

Фаховий вступний іспит передбачає:

вміння систематизувати теоретичні і практичні навички, отримані здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю Нб – «Ветеринарна медицина»;

вільно володіти методиками теоретичного дослідження за розв'язання конкретних задач по різних предметах;

вміння працювати на рівні сучасних інформаційних технологій;

підготовленість здобувача вищої освіти для самостійного аналізу та викладу матеріалу, вміння викладати та захищати свої знання перед екзаменаційною комісією;

вміння аналізувати, досліджувати проблему (задачу) за допомогою нових методів досліджень, будувати математичну модель, синтезувати та узагальнювати накопичений в процесі аналізу матеріал, а також розробляти певні рекомендації з профілактики та лікування тварин.

Фаховий вступний іспит проводиться як комплексна перевірка знань та умінь з дисциплін професійного напрямку.

На підставі виконання фахового вступного іспиту комісія оцінює знання та вміння з дисциплін професійного напрямку і приймає рішення про прийом здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня для навчання за даною спеціальністю.

Мета програми – формування у майбутніх фахівців науково-професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності та впровадження сучасних технологій дослідження в ветеринарній медицині, впровадження сучасних технологій дослідження у ветеринарній гігієні, санітарії та експертизі, що відображається формуванням якісної підготовки аспіранта до наукової кар'єри.

Зміст програми:

1. перелік компетентностей, якими повинен володіти магістр, що вступає до аспірантури;
2. питання до програми;
3. список рекомендованої літератури;
4. критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до аспірантури зі спеціальністю Н6 – «Ветеринарна медицина» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Перелік основних дисциплін/блоків/напрямків, що входять до програми вступного іспиту:

- 1.«Діагностика, лікування та профілактика інфекційних та інвазійних хвороб тварин»;
2. «Діагностика, профілактика та лікування акушерських, внутрішніх та хірургічних хвороб тварин»;
3. «Морфологія та фізіологія тварин»;
4. «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза».

Вступна програма створена на основі знань програми рівня вищої освіти магістра з спеціальності Ветеринарної медицини.

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»

1. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
2. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
6. Ефективно працювати, як член багатопрофільної команди з надання послуг.
7. Уміти критично розглядати та оцінювати літературу і мультимедійні ресурси.
8. Здатність до навчання впродовж усього життя та прагнення до навчання і професійного розвитку.
9. Здатність розробити програми забезпечення епізоотичного благополуччя відповідно до ветеринарного законодавства та вимог МЄБ.
10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
11. Здатність призначати та застосовувати лікарські препарати, оцінювати їх ефективність і демонструвати процедури повідомлення про побічні реакції.
12. Здатність до розуміння значення зоонозів та хвороб тварин, що передаються через харчові продукти, для здоров'я людей, застосування принципів аналізу та оцінювання їх ризиків.
13. Здатність до розуміння і пояснення інтеграції щодо питань контролю здоров'я тварин та людей, ролі тісної співпраці фахівців ветеринарної медицини з лікарями гуманної медицини, практикуючими спеціалістами у мережі громадської охорони здоров'я і аналітиками ризиків для забезпечення безпечності продуктів харчування.
14. Уміння використовувати принципи місцевого, національного, міжнародного законодавства, стандартів з благополуччя тварин щодо гуманних методів їх вирощування, транспортування та проведення процедури забою з метою використання продуктів забою в харчовому ланцюзі.
15. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
16. Здатність дотримуватися правил біобезпеки, охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
17. Здатність проводити клінічні дослідження, результати їх аналізу з метою формулювання висновків щодо стану тварини чи встановлення діагнозу.
18. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.
19. Здатність здійснювати відбір, пакування, зберігання і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
20. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

21. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні захворювання.
22. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.
23. Здатність володіти навичками моніторингу анестезованих тварин, загальною і місцевою анестезією, транквілізацією тварин та управління болем.
24. Здатність використовувати критерії евтаназії за принципом біоетики.
25. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.
26. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
27. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
28. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
29. Здатність організовувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження.
30. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
31. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
32. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів та послуг у ветеринарній медицині.
33. Здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань.
34. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
35. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.
36. Здатність проводити штучне осіменіння тварин, застосовувати методи контролю й інтенсивного відтворення та забезпечувати репродуктивне здоров'я самок і самців.
37. Здатність розробляти й удосконалювати гігієнічні і санітарні нормативи, правила та засоби у системі профілактичних заходів, здійснювати моніторинг стану довкілля, виробничих потужностей, здоров'я та благополуччя тварин з дотриманням правил біобезпеки відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».
38. Здатність використовувати свої професійні можливості для сприяння розвитку ветеринарії знання і концепції «Єдиного здоров'я», з метою поліпшення здоров'я і добробуту тварин, якості догляду за тваринами і ветеринарного охорони здоров'я.
39. Демонструвати здатність справлятися з неповною інформацією, мати справу з непередбаченими обставинами, і адаптуватися до змін.

40. Проводити повне клінічне обстеження і демонструвати здатність у прийнятті клінічних рішеннях рішень.

3. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПИТАНЬ

3.1. Перелік основних питань із «Діагностики, лікування та профілактики інфекційних та інвазійних хвороб тварин»

для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Інфекційна хвороба, її перебіг та форми прояву;
2. Проникнення та розповсюдження патогенних мікробів в організмі тварини;
3. Імунобіологічна реактивність (сприйнятливість і резистентність тварин) та її роль у епізоотичному процесі;
4. Неспецифічна та специфічна резистентність тварин до інфекційних хвороб;
5. Механізм передачі збудника інфекції та його епізоотичне значення;
6. Загальна і специфічна профілактика інфекційних хвороб;
7. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика сибірки;
8. Лабораторна діагностика та профілактика туберкульозу;
9. Лабораторна діагностика та профілактика бруцельозу;
10. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика лептоспірозу;
11. Лабораторна діагностика та профілактика сказу тварин;
12. Лабораторна діагностика та профілактика лейкозу великої рогатої худоби;
13. Інфекційний перитоніт котів;
14. Лабораторна діагностика та профілактика хвороби Лайма;
15. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика трихофітії;
16. Епізоотичний моніторинг. Діагностичні критерії для інфекційних хвороб тварин;
17. Епізоотологічне дослідження. Епізоотичне вогнище, неблагополучний пункт і загрозна зона;
18. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика лістеріозу;
19. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика пастерельозу.
20. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика парвовірозу собак;
21. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика чуми собак;
22. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика правця;
23. Лабораторна діагностика, лікування та профілактика бешихи свиней;
24. Африканська чума та класична чума свиней;
25. Емерджентні та екзотичні інфекції;
26. Зоонозні захворювання.
27. Віруси їх структура і форма. Репродукція вірусів і її стадії;
28. Антигени бактерій та вірусів (класифікація і роль у забезпеченні протективного імунітету);
29. Резистентність мікроорганізмів. Методи визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків;
30. Диференціальна діагностика *E. coli* та бактерій роду *Salmonella*;
31. Імунологічні реакції (серологічні, алергічні);

32. Фасціюльоз жуйних тварин;
33. Опісторхоз м'ясоїдних;
34. Теніоз – цистицеркоз бовісний;
35. Ехінококоз тварин;
36. Цистицеркоз тунікольний;
37. Дифілоботріоз м'ясоїдних;
38. Монієзіоз овець;
39. Аскарроз свиней;
40. Параскарроз коней;
41. Диктіокаульоз жуйних тварин;
42. Езофагостомоз свиней;
43. Трихінельоз;
44. Дирофіляріоз;
45. Стронгілоїдоз свиней;
46. Псороптози тварин
47. Гіподермоз великої рогатої худоби;
48. Гастрофільоз коней;
49. Бабезіози тварин;
50. Токсоплазмоз;
51. Саркоцистоз сільськогосподарських тварин;
52. Визначення та характеристика ЛД₁₀₀, ЛД₅₀ та ЛД₀;
53. Діюча речовина. Розрахунки діючої речовини (скільки грам діючої речовини міститься у 200 мл 20%-ного розчину);
54. Препарати із групи збуджуючих ЦНС, що виявляють місцеву, рефлексорну, резорбтивну дію;
55. Концентрації бактерицидних властивостей етилового спирту;
56. Група снотворних короткої дії що використовують як наркозний засіб;
57. Особливості дії Атропіну сульфату;
58. Характеристика фармакологічної групи Енрофлоксацину та Байтрилу;
59. Характеристика фармакологічної групи Гентаміцину сульфат та Стрептоміцину сульфат;
60. Каренція речовин та антибіотикорезистентність;
61. Групи антибіотиків, що використовують у якості хіміотерапевтичних засобів за хронічного перебігу хвороби;
62. Характеристика тіопентал натрію;
63. Інгаляційні наркотичні засоби для наркозу;
64. Ненаркотичні синтетичні анальгетики;
65. Неінгаляційні анестетики;

66. Показання та застосування сульфоксамфоксаїну;
67. Саліцилати;
68. Нейролептики різних груп;
69. Властивості препарату «фенілджект» (діюча речовина бутадіон);
70. Місцеві анестетики та способи їх використання;
71. Дія на кров амінокапронової кислоти.

Список рекомендованої літератури

1. Рубленко І. О., Зоценко В. М., Островський Д. М., Тарануха С. І., Чемеровська І. О., Болібрех М. О., Мусієць В. В., Чечет О. М., Горбатюк О. І. Ветеринарна мікробіологія. Біла Церква, 2024. 200 с.
https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/11923/1/spec_micr.pdf.
2. Рубленко, І. О., Зоценко, В. М., Тарануха, С. І. та Островський, Д. М. (2023). Ветеринарна мікробіологія. Методичні рекомендації для самостійного вивчення тем з курсу "Ветеринарна мікробіологія з основами вірусології". Біла Церква. 45 с.
3. Klopčič, M., Alekseyeva, G., Archvadze, N. and Rublenko, I. (2020). Laboratory practice. Manual, 279 p.
4. Сахнюк, В.В., Тирсін, Р.В., Рубленко, М.В. та Рубленко, І.О. (2019). Стандартні операційні процедури із біобезпеки. р. 122 с.
5. Rachel Watson. General Microbiology by Rachel Watson
http://www.freebookcentre.net/medical_text_books_journals/microbiology_ebooks_online_texts_download_1.html.
6. David, M. Rollins, D., Rollins, M. and Joseph, S.W. Pathogenic microbiology.
<https://science.umd.edu/classroom/bsci424/Lectures/LectureSummaryList.htm>.
7. Taylor, E., Del Rio, Vilas, V., Scott, T., Coetzer, A., Prada, J. M., Alireza, G., Alqadi, N. A. and Berry, A. (2021). Rabies in the Middle East, Eastern Europe, Central Asia and North Africa: Building evidence and delivering a regional approach to rabies elimination. Journal of infection and public health, 14(6), 787–794.
<https://doi.org/10.1016/j.jiph.2021.02.009>.
8. Галатюк, О. Є., Передера, О. О., Лавріненко, І. В. та Жерносик, І. А. (2018). Інфекційні хвороби собак: навч. посіб. Житомир: Рута. 276 с.
9. Дубова, О. А., Феценко, Д. В. та Бахур, Т. І. (2019). Протозойні хвороби м'ясоїдних тварин.; за ред. О. А. Дубової. Біла Церква, 254 с.
10. Соловйова, Л. М., Артеменко Л. П., Антіпов А. А. та Бахур Т. І. (2018). Дирофіляріоз: навчальний посібник. Біла Церква: ТОВ „Білоцерківдрук”. 56 с.
11. Бахур Т. І., Антіпов А. А., Гончаренко В. П. та Соловйова Л. М. (2018). Токсокароз собак і котів: навчальний посібник. Біла Церква, 54 с.
12. Манжос О. Ф., Панікар І. І., Антіпов А. А. та Пивоварова І. В. (2018). Ветеринарна протозоологія: Навчальний посібник 2-ге вид., переробл. та допов. Біла Церква, 214 с.

13. Хмельницький, Г. О. та Духніцький, В. Б. (2017). Ветеринарна фармакологія. Київ. 571 с.
14. Корнієнко Л.Є., Меженська Н.А., Мороз О.А., Царенко Т.М. (2020). Повільні інфекційні хвороби тварин. та ін.: наукова монографія. За ред. Л. Є. Корнієнка. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 508 с.
15. Корнієнко Л.Є., Чечет О.М., Уховський В.В., Мороз О.А., Царенко Т.М., Герілович М.Є., Карпуленко М.С., Маковська І.Ф., Неничін Н.П. (2023). Транскордонні хвороби тварин: наукова монографія. Харків: ФОП Бровін О.В., 554 с.
16. Рубленко, М. В., Власенко, М. В., Ільніцький, М. Г., Рубленко, С. В. та Рубленко, І. О. (2023). Профілактика і лікування хірургічної інфекції у тварин. Навчально-науковий посібник. Біла Церква, 200 с.

3.2. Перелік основних питань із «Діагностики, профілактики та лікування акушерських, внутрішніх та хірургічних хвороб тварин»

для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Загальна профілактика хвороб тварин. Аналіз годівлі та якості кормів;
2. Диспансеризація та її значення у профілактиці хвороб тварин;
3. Травматичний перикардит та його диференціація від ретикулоперитоніту;
4. Диференціальна діагностика хвороб міокарда;
5. Класифікація пневмоній. Діагностичні та лікувальні алгоритми за катаральної бронхопневмонії та її профілактика;
6. Хвороби передшлунків у ВРХ: діагностика та лікування;
7. Класифікація хвороб коней з синдромом колік. Загальні правила діагностики та лікування;
8. Основні синдроми за хвороб печінки;
9. Гепатодистрофія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностичні та лікувальні алгоритми. Профілактика хвороб печінки;
10. Сечокам'яна хвороба у домашніх тварин: етіологія, симптоми діагностичні та лікувальні алгоритми;
11. Кетоз корів: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
12. Остеодистрофія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
13. Післяродова гіпокальціємія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
14. А-гіповітаміноз: етіологія, діагностика, лікування та профілактика;
15. D- гіповітаміноз; етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика;
16. Класифікація шлунково-кишкових хвороб новонародженого молодняку. Етіологія, патогенез, симптоми диспепсії;
17. Основні напрями лікування та профілактики шлунково-кишкових хвороб новонародженого молодняку;

18. Імунодефіцитний стан новонародженого молодняку;
19. Аліментарна анемія і гіпоглікемія поросят;
20. Загальні правила діагностики та лікування отруєнь;
21. Масові кон'юнктиво-кератити у великої рогатої худоби: етіологічні та технологічні чинники, лікувально-профілактичні заходи;
22. Некробактеріозні ураження кінцівок у великої рогатої худоби: етіологічні та технологічні чинники, профілактичні заходи;
23. Специфічна хірургічна інфекція (актиномікоз, ботріомікоз, правець) ;
24. Профілактика хірургічної інфекції у тварин;
25. Травматизм у тварин: класифікація і профілактика;
26. Молекулярно-біологічні основи кісткового метаболізму;
27. Фармакологічні засоби корекції запальних процесів;
28. Онкопатологія у тварин: клініко-патоморфологічна класифікація та методи лікування;
29. Ламініти у великої рогатої худоби;
30. Фармакологічні засоби анестезіологічного забезпечення діагностичних і лікувальних заходів у тварин;
31. Види знеболювання, їх класифікація та характеристика;
32. Нейролептаналгезія як елемент анестезіологічного забезпечення;
33. Моніторинг анестезованих тварин і фармакологічні засоби для загального знеболювання;
34. Біологія ранового процесу;
35. Видові особливості загальних процесів і патогенетичні засоби їх лікування;
36. Класифікація ран, методи контролю перебігу ранового процесу та лікування;
37. Класифікація хвороб кісток і молекулярно-біологічні механізми регенеративного остеогенезу;
38. Травма і травматизм (поняття, класифікація, профілактичні заходи);
39. Дегенеративно-дистрофічні хвороби суглобів (артрози, остеохондрози, дисплазії);
40. Зупинка кровотечі та боротьба з крововтратою;
41. Хірургічна інфекція: класифікація, патогенез, основні принципи профілактики і лікування;
42. Абдомінальна хірургічна патологія: класифікація, видові особливості нозологічних форм, методи лікування;
43. Методи лікування переломів кісток;
44. Хвороби суглобів: класифікація, етіологія, патогенез і лікування артритів;
45. Хвороби очей: класифікація, етіологія, патогенез і лікування кон'юнктивітів і кератитів;
46. Проблеми хірургічної патології у корів на молочних фермах;
47. Хвороби ратиць у великої рогатої худоби;
48. Хвороби копит у коней;
49. Діагностика хвороб кінцівок;
50. Хвороби шкіри: класифікація, екзема, дерматити, піодермії.

51. Трансплантація ембріонів.
52. Технологічні особливості штучного осіменіння свиней.
53. Технологічні особливості штучного осіменіння корів.
54. Технологічні особливості штучного осіменіння кіз і овець.
55. Гіпоталамо-гіпофізарна система регуляції репродуктивної функції самок.
56. Акушерська диспансеризація.
57. Гінекологічна диспансеризація.
58. Кесарів розтин.
59. Гормональна функція яєчників.
60. Хвороби яєчників.
61. Функція та видові особливості придаткових статевих залоз самців.
62. Патології матки.
63. Екзо- та ендофактори впливу на статеву циклічність.
64. Фізіологія та видові особливості родів.
65. Фактори зниження заплідненості самок.
66. Методи та фармакозабезпечення лікування корів за метриту.
67. Мастит.
68. Затримання посліду.
69. Профілактика неплідності самок.
70. Діагностика вагітності.

Список рекомендованої літератури

1. Рубленко, М. В., Власенко, М. В., Ільніцький, М. Г., Рубленко, С. В. та Рубленко, І. О. (2023). Профілактика і лікування хірургічної інфекції у тварин. Навчально-науковий посібник. Біла Церква, 200 с.
1. Левченко, В. І., Влізло, В. В. та Кондрахін, І. П. (2019). Ветеринарна клінічна біохімія: підручник. Біла Церква, 416 с.
2. Erin, Malone. (2019). University of Minnesota Large Animal Surgery. Supplemental Notes. <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/large-animal-surgery-supplemental-notes>.
3. Власенко, С.А., Ордін, Ю.М. та Плахотнюк, І.М. (2019). Фармакологічне забезпечення інтенсивного відтворення корів. Біла Церква, 153 с.
4. Березовський, А. В. Харенко, М. І. Любецький, В.Й. Фізіологія та патологія молочної залози. К.: ДІА, 2018. 476 с.
5. Власенко, С. А., Рубленко, С. В., Єрошенко, О. В. та Плахотнюк, І. М. (2018). Родорозріщаючі операції у корів: метод. рекомендації, Біла Церква, 39 с.
6. Бабань, О. А., Вельбівець, М. В., Івасенко, Б. П. (2018). Методи стимуляції відтворної функції у свиней: метод. Рекомендації. Біла Церква, 26 с.
7. Рубленко, М. В., Власенко, М. В., Ільніцький, М. Г., Рубленко, С. В. та Рубленко, І. О. (2023). Профілактика і лікування хірургічної інфекції у тварин. Навчально-науковий посібник. Біла Церква, 200 с.

8. Рубленко М.В., Тодосюк Т.П., Чемеровський В.О., Ульянович Н.В., Фірстов С.О., Коломієць В.В. Остеозаміщення кальцій-фосфатною керамікою, легованою кремнієм і германієм, за переломів кісток у тварин: науково-практична монографія. За ред. М.В. Рубленко. Біла Церква: БНАУ, 2023. 83 с.

3.3. Перелік основних питань із «Морфологія та фізіологія тварин» для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Біологічне значення запліднення.
2. Ретикуло-ендотеліальна система.
3. Поняття про онтогенез. Основний біогенетичний закон Геккеля.
4. Міотичне ділення клітин.
5. Білок сентизуюча система клітини.
6. Особливості розвитку птахів.
7. Нейроглія. Її гістоструктура та класифікація.
8. Гістоструктура печінки.
9. Морфофункціональна структура молочної залози. Секреція молока.
10. Загальна морфо функціональна характеристика нервової системи та її гістогенез.
11. Анатомічний склад та морфо-функціональна характеристика вегетативної нервової системи
12. Морфо-функціональна характеристика лімфатичної системи, її анатомічний склад та зв'язок з кровоносною системою.
13. Морфо-функціональна характеристика органів кровотворення та імунного захисту.
14. Особливості анатомічної будови та розташування центрів соматичної нервової системи.
15. Органи чуття, їх характеристика поняття про аналізатори.
16. Загальна характеристика внутрішніх органів, значення їх у розвитку і життєдіяльності організму, загальні закономірності їх будови.
17. Закономірності будови тваринного організму, основні прояви життя та системи, які їх забезпечують.
18. Загальна характеристика скелета, його будова, поділ на відділи, функціональне значення, вплив умов утримання, годівлі, експлуатації та інших факторів на його розвиток і функціонування.
19. Будова кістки, як органу, хімічний склад, фізичні властивості, розвиток в онтогенезі.
20. Анатомічна будова допоміжних органів м'язів, їх функціональне значення.
21. Вагітність у сільськогосподарських тварин, її характеристика та особливості.
22. Структура і функції м'язів.
23. Склад лімфи, її властивості та фізіологічна роль.
24. Плазма крові, її склад та властивості.
25. Електричні явища в живих тканинах.

26. Органи слуху ссавців.
27. Поняття про рефлекс і рефлекторну дугу.
28. Принцип гомеостазу та показники гомеостазу.
29. Процеси травлення у жуйних тварин та їх регуляція.
30. Завдання фізіології як науки та історія її розвитку.
31. Механізм зсідання крові та фактори, які його обумовлюють.
32. Фізіологія дихання ссавців.
33. Еритроцити, їх кількість, характеристика та фізіологічна роль.
34. Щитоподібна залоза, її гормони та механізм дії.
35. Мембранний потенціал дії та його значення.
36. Основні гемо-динамічні показники та значення судинної системи.
37. Білки та їх значення у живленні організму, регуляція білкового обміну.
38. Особливості функціонування гладких м'язів у тварин
39. Фізіологія обміну речовин і методи його вивчення.
40. Нервова і гуморальна регуляція ендокринних залоз.
41. Дві сигнальні системи дійсності в організмі ссавців.
42. Предмет, завдання фізіології та видатні вчені.
43. Основні функції крові, коагуляторна та антикоагуляторна системи крові.
44. Газообмін в легенях та його регуляція.
45. Склад лімфи та її властивості, теорії утворення лімфи.
46. Вегетативна нервова система та її роль в організмі тварин.
47. Фізіологія м'язової системи, тонус м'язів, види скорочення та сили м'яза.
48. Гемоглобін, його види, властивості і значення в газообміні.
49. Терморегуляція, її фізичні та хімічні механізми.
50. Види біострумів тварин та їх практичне значення для ветеринарної медицини.

Список рекомендованої літератури

1. Новак, В. П., Мельниченко, А. П. та Бевз, О. С. (2015). Практикум зі спеціальної гістології з курсу «Цитологія, гістологія та ембріологія» для студентів денної форми навчання за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Біла Церква, 87с
2. Ryan, Jennings and Christopher, Premanandan. (2017). Veterinary Histology. The Ohio State University. ohiostate.pressbooks.pub/vethisto/chapter/3-organization-of-connective-tissue/.
3. Gordon, Betts J., Texas Peter, DeSaix Tyler, Chapel, Hill, North, Carolina. (2013). Oregon Anatomy and Physiology. open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/anatomy-and-physiology .
4. Ємельяненко, А. А., Порошинська, О. А., Ніщенко, М. П., Козій, В. І., Стовбецька, Л. С. та Шмаюн, С. С. (2019). Навчальний посібник для практичних робіт з фізіології тварин для студентів факультету ветеринарної медицини. Біла Церква. 135 с.

5. Новак В.П., Бевз О.С., Мельниченко А.П., Ільницький М.Г. (2023). Мікроархитектоніка та гістоморфометричні показники кісткової тканини за ре моделювання. Науковий вісник ветеринарної медицини. №2. - С.46-54.

3.4. Перелік основних питань із «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» для підготовки до здачі вступних іспитів:

1. Предмет, мета і задачі ветеринарної гігієни і санітарії.
2. Поняття про санітарну гігієну сільськогосподарських тварин.
3. Клімат та мікроклімат, їх вплив на гомеостаз організму тварин.
4. Вентиляція тваринницьких приміщень.
5. Газовий склад повітря. Вплив шкідливих газів (вуглекислий газ, амоніак та сірководень) на тварин і птицю.
6. Способи визначення забруднення тваринницьких приміщень шкідливими газами (класичні та сучасні методи), показники санітарно-гігієнічних нормативів на фермі.
7. Джерела накопичення вуглекислого газу, меркаптанів, їх дія на організм тварин та методи зниження концентрації у тваринницьких приміщеннях.
8. Показники мікроклімату для великої рогатої худоби (дійні корови).
9. Показники мікроклімату при вирощуванні молодняку великої рогатої худоби.
10. Гігієнічні вимоги до мікроклімату приміщень для відгодівлі свиней.
11. Показники мікроклімату при вирощуванні підсисних свиноматок.
12. Показники мікроклімату при вирощуванні поросят-сисунів.
13. Гігієнічні вимоги до мікроклімату приміщень за утримання підсисних поросят та групи дорощування.
14. Показники мікроклімату при вирощуванні кролів (група відгодівлі, утримання тварин у шедах).
15. Гігієна утримання та гігієнічні вимоги до мікроклімату тваринницьких приміщень.
16. Гігієнічні вимоги до кролеферми.
17. Гігієна годівлі та напування овець.
18. Системи і способи утримання великої рогатої худоби.
19. Системи утримання свиней та їх гігієнічна оцінка.
20. Санітарно-гігієнічні вимоги до питної води.
21. Вимоги національного стандарту до питної води та регламенти ЄС.
22. Гігієнічні вимоги та оцінка якості води у товарному рибництві.
23. Загальний санітарний режим на фермі.
24. Моціон тварин і його значення для організму.
25. Процедури поводження з відходами. Системи та способи гноєвидалення, зберігання, знезараження та переробки гною і посліду птахів.
26. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація на фермі.

27. Національне законодавство України щодо вимог та контролю безпечності та якості харчових продуктів, кормів для тварин, благополуччя та здоров'я тварин.
28. Нормативно-правові європейські акти щодо гігієни харчових продуктів, кормів для тварин та благополуччя і здоров'я тварин. Регламенти ЄС.
29. Міжнародна діяльність та організації у сфері безпечності та якості харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин.
30. Гігієна забою та первинної переробки тварин за національних стандартів та згідно регламентів ЄС.
31. Гігієнічні вимоги до переробних підприємств згідно вимог національних стандартів та регламентів ЄС.
32. Способи забою тварин, організація і методика післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи туш і органів. Харчова цінність м'яса і м'ясопродуктів.
33. Державний контроль забою тварин. Здійснення державного контролю на бойнях та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса. Передзабійне та післязабійне інспектування.
34. Транспортування забійних тварин і птиці на м'ясопереробні підприємства (основні вимоги).
35. Профілактика захворювань тварин і птиці, викликаних використанням кормів, уражених грибами, бактеріями та шкідниками.
36. Категорії вгодованості великої рогатої худоби.
37. Санітарно-гігієнічні вимоги до отримання молока на фермах, регламенти ЄС.
38. Джерела мікробного обсіменіння молока.
39. Ветеринарно-санітарна експертиза питного молока за національним стандартом та регламентами ЄС.
40. Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса птиці та кролів
41. Ветеринарно-санітарна експертиза яєць свійської птиці.
42. Ветеринарно-санітарна експертиза рослинних харчових продуктів.
43. Ветеринарно-санітарна експертиза меду та продуктів бджільництва.
44. Гігієна первинного виробництва молока. Ветеринарно-санітарні вимоги під час виробництва, зберігання та обігу молока-сировини.
45. Гігієнічні вимоги та аналіз ризиків за виробництва та обігу апіпродуктів.
46. Гігієнічні вимоги та аналіз ризиків за виробництва та обігу харчових тваринних гідробіонтів.
47. Поняття про небезпечні фактори у харчових продуктах, їх класифікація, характеристика та вплив на людину.
48. Профілактика захворювань, пов'язаних з наявністю у кормах механічних домішок (скло, пісок, ґрунт тощо).
49. Основні положення системи НАССР. Поняття про аналіз небезпечних факторів та ризиків під час виробництва та обігу харчових продуктів.
50. Впровадження системи НАССР на потужностях з виробництва харчових продуктів.

Список рекомендованої літератури

1. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія: навчальний посібник / А.О. Бондар, М.М. Поручник, Л.О. Тарасенко, В.О. Рудь; за ред. А.О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2018. 179 с.
2. Лясота В.П. Добробут свиней (якість і безпека продукції): Навчальний посібник для підготовки фахівців ОР «Бакалавр» ветеринарного та біолого-технологічного факультетів денної та заочної форм навчання/[В.П. Лясота, В.В. Малина, В.А. Гришко, Ю.О. Балацький, Д.А. Засєкін, В.І. Козій, О.Г. Богачик, Н.М. Богатко]. Біла Церква, 2018. 40 с.
3. Букалова Н.В. Нормативне забезпечення забою великої рогатої худоби (добробут тварин, якість і безпека продукції): навчальний посібник / [Н.В. Букалова, В.І. Козій, В.П. Лясота, Н.М. Богатко, М.В. Утеченко]. Біла Церква, 2019. 182 с.
4. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2019/1715 від 30.09. 2019 р. про встановлення правил функціонування системи управління інформацією для офіційного контролю та її системних компонентів («Регламент IMSOC») Закону України «Про ветеринарну медицину». № 2498 XII.
5. Регламент (ЕС) № 178/2002 Європейського парламенту та Ради від 28 січня 2002 року про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського агентства з питань безпечності харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпечністю харчових продуктів (= Загальний харчовий продукт (GFL)).
6. Регламент (ЕС) № 1381/2019 Європейського Парламенту і Ради від 20.06.2019 р. відносно прозорості і стійкості оцінки ризику у харчовому ланцюзі. 14. Регламент Комісії (ЕС) № 2073/2005 від 15 листопада 2005 року про мікробіологічні критерії для харчових продуктів.
7. Богатко Н.М., Букалова Н.В., Яценко І.В., Богатко Л.М. Гігієна грибів і продуктів їх переробки: Навчальний посібник. Біла Церква, 2018. 200 с.
8. Яценко І.В. Довідник державного ветеринарного інспектора на державному кордоні України. Видання 2./[І.В. Яценко, Т.І. Фотіної, І.А. Бібена Н.М.Богатко, А.В. Бабарук, І.М. Лоцкін, Н.П. Головка, А.І.Фотін, В.В. Зажарський, С.М. Назаренко. За редакцією І.В. Яценко, Т.І. Фотіної, І.А. Бібена, І.М. Лоцкіна]. Харків: «Диса плюс», 2018. 640 с.
9. Богатко Н.М., Букалова Н.В., Яценко І.В., Богатко Л.М. та ін. Санітарно-гігієнічна оцінка риби та гідробіонтів за інфекційних, інвазійних, незаразних хвороб: навчальний посібник для слухачів ІПНКСВМ, студентів ФВМ. Біла Церква, 2019. 176 с.
10. Bohatko N. M., Bukalova N. V., Prylipko T. M., Khitska O. A., Mazur T. G., Lysota V. P. Sanitary and hygienic condition of refrigerators and and sanitary measures facilities for the production and sale of broiler chicken meat. Monograph series «Heritage of European science '2023». ScientificWorld-NetArhatAV. Karlsruhe, Germany, 2023. Book 17, Part 4. P. 61–71.

**Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають до
аспірантури на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти**

Критерії оцінювання знань	Сумарна кількість балів	Підсумкова оцінка
Вступник до аспірантури виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.	180-200	Відмінно
Вступник до аспірантури виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їхнє значення для подальшої професійної діяльності.	165-179	Добре
Вступник до аспірантури виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі.	150-164	Добре
Вступник до аспірантури виявив задовільні знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань. При цьому здобувач вищої освіти мав виявити неточності при оцінюванні явищ, фактів та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, непевно орієнтувався у навчальному матеріалі.	130 - 149	Задовільно
Вступник до аспірантури виявив незадовільні знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонстрував невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що здобувач не оволодів програмним матеріалом.	0 - 129	Не задовільно

